

موضوع	فقه، اصول، فقه امامیه
مؤلف	شهید سید محمد باقر صدر
مترجم	روح الله بهرام ارجاوند
موضوع	فقه، اصول، فقه امامیه
مؤلف	شهید سید محمد باقر صدر
مترجم	روح الله بهرام ارجاوند
موضوع	فقه، اصول، فقه امامیه
مؤلف	شهید سید محمد باقر صدر
مترجم	روح الله بهرام ارجاوند
موضوع	فقه، اصول، فقه امامیه
مؤلف	شهید سید محمد باقر صدر
مترجم	روح الله بهرام ارجاوند
موضوع	فقه، اصول، فقه امامیه
مؤلف	شهید سید محمد باقر صدر
مترجم	روح الله بهرام ارجاوند

ترجمه و تبیین نموداری حلقه ثالثه دروس فی علم الاصول

(جلد اول)

شهید سید محمد باقر صدر

موضوع: فقه، اصول، فقه امامیه
مؤلف: شهید سید محمد باقر صدر
مترجم: روح الله بهرام ارجاوند

شابک: 964-834-032-000-820-4441

شابک: 964-834-032-000-820-4441

موضوع: فقه، اصول، فقه امامیه
مؤلف: شهید سید محمد باقر صدر
مترجم: روح الله بهرام ارجاوند

www.ketab.ir

سرشناسه	بهرام ارچاوند، روح الله، ۱۳۵۹-
عنوان قراردادی	دروس فی علم الاصول. فارسی - عربی . برگزیده . شرح
عنوان و نام پدیدآور	ترجمه و تبیین نموداری حلقه نالته دروس فی علم الاصول / [مترجم و شارح] روح الله بهرام ارچاوند.
مشخصات نشر	قم: انتشارات دارالفکر، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	ج ۲.
شابک	دوره: ۴-۴۷۶-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۱: ۷-۴۷۵-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۲: ۲-۴۷۷-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	کتاب حاضر ترجمه و شرح «الحلقه الثالثه» از کتاب «دروس فی علم الاصول» تالیف محمدباقر صدر است.
موضوع	صدر، محمدباقر، ۱۹۳۱-۱۹۷۹ م . دروس فی علم الاصول -- نقد و تفسیر
موضوع	اصول فقه شیعہ (* Interpretation and construction of Islamic law, Shiites)
شناسه افزوده:	صدر، محمدباقر، ۱۹۳۱-۱۹۷۹ م . دروس فی علم الاصول . برگزیده . شرح
رده بندی کنگره	BP۱۵۹/۸:
رده بندی دیویی	۲۹۷/۳۱۲:
شماره کتابشناسی ملی	۹۰۲۹۹۴۲:

انتشارات دارالفکر

تاسیس ۱۳۳۶

مؤسس: مرحوم حضرت حجة الاسلام والمسلمین
آقای حاج سید عبدالحمید مولانا (ره)

ترجمه و تبیین نموداری حلقه نالته دروس فی علم الاصول (جلد اول)

مؤلف: شهید سید محمد باقر صدر رحمته الله علیه

مترجم: روح الله بهرام ارچاوند

ناشر: انتشارات دارالفکر

چاپخانه: نگین - قم

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

۷۹۵۱

شابک: ۷-۴۷۵-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸ ISBN 978-600-270-475-7

شابک دوره: ۴-۴۷۶-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸ ISBN 978-600-270-476-4

دفتر مرکزی: قم، خیابان شهداء (صفائیه)، مجتمع تجاری صفائیه، طبقه سوم

تلفن: ۳۷۷۳۳۶۴۵-۳۷۷۴۳۵۴۴ فاکس: ۳۷۷۳۸۸۱۴

دفتر تهران: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری،

روبه روی اداره پست، پلاک ۱۲۴ واحدیک تلفن: ۶۶۴۰۸۹۲۷-۶۶۴۰۹۳۵۲

www.darolfekr.ir کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است info@darolfekr.ir

هرگونه تکثیر از تمام یا قسمتی از این اثر بصورت حروفچینی یا عکسبرداری، چاپ مجدد، چاپ افست، پلی کپی و انواع دیگر چاپ بدون اجازه کتبی ناشر شرعاً جایز نمی باشد و پیگرد قانونی به همراه خواهد داشت.

فهرست

۱۱.....	تعریف علم اصول
۱۱.....	اشکالات به تعریف مشهور
۱۴.....	موضوع علم اصول
۱۴.....	ادله ثبوت موضوع برای علم و اشکال آن
۱۶.....	حکم تکلیفی و حکم وضعی
۱۷.....	ادله شمول حکم نسبت به عالم و جاهل
۱۸.....	حکم واقعی و ظاهری
۱۹.....	اشکالات جعل حکم ظاهری
۲۳.....	انواع حکم ظاهری
۲۳.....	اقوال در تفاوت اماره با اصل
۲۵.....	تنافی بین احکام ظاهریه
۲۶.....	وظیفه احکام ظاهری
۲۷.....	تصویب در بعضی از احکام ظاهری
۲۸.....	قضیه حقیقی و خارجی
۲۹.....	تعلق احکام به عناوین ذهنیه
۳۰.....	حجیت قطع براساس مبنای حق الطاعه (مبنای شهید صدر)
۳۲.....	حجیت قطع بر مبنای مشهور
۳۴.....	علم اجمالی
۳۴.....	مراحل منجزیت علم اجمالی
۳۷.....	حجیت قطع مخالف واقع و حکم تجزی
۴۰.....	مبنای تصدیقی علم اصول
۴۰.....	قاعده در هنگام شک در حجیت
۴۳.....	مقدار دلالت دلیل حجیت و حجیت دلالت التزامی
۴۶.....	تبعیت دلالت التزامی از دلالت مطابقی
۴۸.....	دلیل جانشین قطع موضوعی و طریقی
۵۱.....	بررسی مجوز بودن یا نبودن اماره، برای اسناد حکم به شارع
۵۳.....	تبدیل طریقت دلیل به موضوعیت
۵۴.....	دلالت دلیل خاص و دلیل مشترک
۵۶.....	معنای حرفی

- ۵۶..... اقوال در ماهیت معنای حرفی
- ۵۸..... مراحل تفاوت ذاتی معنای حرفی و اسمی
- ۶۰..... هیئت جمله
- ۶۱..... جمله تامه و ناقصه
- ۶۲..... تفاوت جمله خبری با جمله انشاییه
- ۶۳..... ثمره بحث در معنای حرفی
- ۶۴..... ادوات طلب یا امر
- ۶۵..... قسم اول الفاظ دال بر طلب (ادواتی که بدون عنایت بر طلب دلالت دارد)
- ۷۱..... قسم دوم ادوات امر (ادواتی که با عنایت بر طلب دلالت دارد)
- ۷۲..... دلالت نهی در دو مطلب
- ۷۳..... فور و تراخی، مره و تکرار
- ۷۴..... اطلاق و تقييد
- ۷۴..... اقوال در موضوع له اسم جنس
- ۷۴..... بررسی موضوع له اسم جنس
- ۷۷..... اقوال در تقابل بین اطلاق و تقييد بر مقام ثبوت
- ۷۸..... اقوال در تقابل اطلاق و تقييد در مقام اثبات
- ۷۸..... احترازیت قيود
- ۸۳..... تنبيهات اطلاق
- ۸۶..... تعريف عموم و اقسام آن
- ۸۶..... ادوات عموم
- ۸۸..... چگونگی دلالت ادوات عموم بر شمول افراد مدخول ادات
- ۹۱..... دلالت جمع معرف به ال بر عموم
- ۹۲..... دلالت نکره در سیاق نفی یا نهی بر عموم
- ۹۳..... مفاهيم
- ۹۴..... ضابطه مفهوم
- ۹۶..... مفهوم شرط
- ۱۰۱..... مفهوم وصف
- ۱۰۲..... مفهوم غایت
- ۱۰۳..... مفهوم استثناء
- ۱۰۴..... مفهوم حصر

۱۰۵.....	دلیل شرعی غیر لفظی
۱۰۵.....	بررسی نحوه دلالت فعل معصوم بر حکم شرعی
۱۰۷.....	انواع سیره عقلا
۱۱۱.....	سیره‌ای که صغرای حکم شرعی را می‌سازد
۱۱۲.....	اثبات صغرای دلیل شرعی
۱۱۳.....	راه‌های اثبات یقین موضوعی استنتاجی
۱۱۴.....	تواتر از وسائل اثبات وجدانی
۱۱۷.....	ضابطه تواتر
۱۱۹.....	اقسام تواتر
۱۲۲.....	اجماع (وسائل اثبات وجدانی صغرای دلیل شرعی)
۱۲۲.....	اقوال در علت حجیت اجماع
۱۲۴.....	اقوال در کاشفیت اجماع از دلیل شرعی
۱۲۷.....	مقدار دلالت اجماع
۱۲۸.....	اجماع بسیط و مرکب
۱۲۹.....	شهرت
۱۳۰.....	وسائل اثبات تعبدی
۱۳۰.....	اثبات اصل حجیت خبر واحد ثقه
۱۳۰.....	وجوه استدلال به آیه نبأ
۱۳۵.....	استدلال به آیه نفر
۱۳۸.....	دلالت سنت بر حجیت خبر واحد
۱۳۸.....	دلالت روایات بر حجیت خبر واحد
۱۳۸.....	دسته اول از روایات
۱۳۸.....	دسته دوم از روایات
۱۳۹.....	دسته سوم از روایات
۱۴۰.....	طایفه چهارم از روایات
۱۴۱.....	طایفه پنجم از روایات
۱۴۱.....	طایفه ششم از روایات
۱۴۲.....	طایفه هفتم از روایات
۱۴۳.....	طایفه هشتم از روایات
۱۴۳.....	طایفه نهم از روایات

- ۱۴۳..... طایفه دهم از روایات
- ۱۴۵..... اثبات حجیت خبر واحد با سیره
- ۱۴۹..... دلیل عقلی بر حجیت خبر واحد
- ۱۴۹..... شکل اول استدلال با دلیل عقلی بر حجیت خبر واحد ثقه
- ۱۵۲..... شکل دوم دلیل عقلی بر حجیت خبر واحد ثقه (دلیل انسداد)
- ۱۵۴..... محدوده حجیت خبر واحد
- ۱۵۶..... حجیت خبر با واسطه
- ۱۵۹..... قاعده تسامح در ادله سنن
- ۱۶۳..... حجیت ظهور
- ۱۶۴..... دلیل حجیت ظهور
- ۱۶۹..... تشخیص موضوع حجیت ظهور
- ۱۷۲..... شک در قرینه متصل و اجرای اصالت الظهور
- ۱۷۴..... ظهور ذاتی و ظهور موضوعی
- ۱۷۷..... (اقوال در حجیت ظهور) یا تفصیلات در حجیت ظهور
- ۱۷۷..... تفصیل یا قول اول (ظهور در حق مخصوصین به افهام حجت است)
- ۱۷۹..... تفصیل دوم یا قول دوم (حجیت ظهور محض فرض حصول ظن فعلی بر وفق ظهور است)
- ۱۸۲..... ظهور غیر از حجیت است
- ۱۸۴..... ظاهر حال
- ۱۸۴..... ظهور تضمینی (حجیت عام بعد از تخصیص)
- ۱۸۷..... دلیل عقلی
- ۱۹۰..... شرط قدرت و جایگاه آن
- ۱۹۳..... حالات ارتفاع قدرت
- ۱۹۶..... شرط قدرت به معنای اعم
- ۱۹۹..... احکام تراحم
- ۱۹۹..... ثمرات بحث ترتب
- ۲۰۱..... ضد چیست؟
- ۲۰۱..... مصادیقی از ضدکه قاعده ترتب در آن تطبیق نمی کند
- ۲۰۴..... شرط تقیید به عدم مانع شرعی در تراحم
- ۲۰۵..... قاعده امکان و جوب مشروط
- ۲۰۵..... بررسی شرط انصاف و شرط ترتب در مرحله ثبوت

۲۰۸.....	مسئولیت در برابر قید و مقدمه
۲۰۸.....	اقسام مقدمات و قیدهای مؤثر در واجب شرعی
۲۱۰.....	قیود متأخر از مقید (شرط متأخر)
۲۱۲.....	ثمرات بحث شرط متأخر
۲۱۵.....	مقدمات مفوته
۲۱۷.....	أخذ قید قطع به حکم در موضوع حکم
۲۲۲.....	مقید کردن علم به حکم در موضوع ضد آن
۲۲۲.....	مقید کردن علم به حکم در موضوع مثل آن
۲۲۳.....	واجب تبعدی و توصلی
۲۲۴.....	اقوال در امکان تقیید قصد امثال امر در واجب
۲۲۷.....	ثمره بحث در تبعدی و توصلی (نسبت به منشأ اختلاف بین تبعدی و توصلی)
۲۲۸.....	تخیر در واجب (حقیقت وجوب تخیری)
۲۳۲.....	وجوب غیری مقدمات واجب
۲۳۴.....	خصوصیات وجوب غیری
۲۳۶.....	ثمره بحث وجوب غیری
۲۳۸.....	شمول وجوب غیری
۲۴۲.....	تحقیق حال ملازمه بین وجوب غیری شرعی و وجوب نفسی شرعی
۲۴۶.....	دلالت امر اضطراری و ظاهری بر اجزاء
۲۵۱.....	امتناع اجتماع امر و نهی
۲۵۸.....	اجتماع وجوب غیری با حرمت نفسی
۲۶۰.....	ثمره بحث اجتماع امر و نهی
۲۶۲.....	آیا امر به شیء مقتضی نهی از ضد آن است؟
۲۶۸.....	اقتضای حرمت چیزی بر بطلان آن
۲۷۰.....	اقسام نهی از عبادت
۲۷۰.....	آیا نهی از معامله مقتضی بطلان آن است
۲۷۲.....	ملازمه بین حکم عقل و حکم شارع
۲۷۳.....	ملازمه بین حکم عقل نظری و حکم شارع
۲۷۳.....	بررسی ملازمه بین حکم عقل عملی و حکم شارع
۲۷۳.....	حجیت دلیل عقلی